

ЗАКОН О КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређују надлежности Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: АП Косово и Метохија) и друга питања од значаја за положај АП Косова и Метохије.

Овај закон је на снази док је на снази Резолуција Савета безбедности УН 1244.

Статус

Члан 2.

АП Косово и Метохија представља аутономну покрајину у саставу Републике Србије, у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244, Уставом Републике Србије и овим законом, са суштинском аутономијом која подразумева и могућност самосталног иступања према трећим државама, при чему ће се сматрати да се све такве активности подразумевају као регионалне активности.

АП Косово и Метохија као саставни део Србије нема право на чланство у Уједињеним нацијама.

АП Косово и Метохија је аутономна покрајина унутар Републике Србије која има своју скупштину и владу које се бирају на слободним демократским изборима.

АП Косово и Метохија у складу са Уставом Републике Србије уређује надлежност, избор, организацију и рад органа и служби које оснива у складу са овим законом.

Ништавост правних аката

Члан 3.

Ниједан правни акт АП Косова и Метохије који је донет у супротности са одредбама овог закона неће производити правно дејство и сматраће се ништавим документом.

Ниједан правни акт АП Косова и Метохије који доводи до смањења основних људских права грађана или који је уперен на мењање имовинских и културних позиција Републике Србије или физичких и правних лица под њеном јурисдикцијом неће производити правно дејство и сматраће се ништавим правним актом.

Сви споразуми које Република Србија закључи са органима или представницима АП Косова и Метохије сматраће се правно необавезујућим споразумима осим уколико их не потврди Народна скупштина Републике Србије, у ком случају такви споразуми имају снагу подзаконског акта.

Сви органи, организације, правни акти и одлуке судова АП Косова и Метохије, у смислу овог закона, сматраће се аутономним правом Покрајине са правним дејством искључиво на територији АП Косова и Метохије.

Правосудне институције АП Косова и Метохије сматрају се арбитражним судовима, а њихове одлуке арбитражним одлукама.

Статут

Члан 4.

АП Косово и Метохија има право да донесе највиши покрајински акт који има снагу статута АП, као и право да такав акт назове уставом (у даљем тексту: Статут покрајине).

Сви органи и организација АП Косова и Метохије, установљени на основу Статута Покрајине, сматрају се органима Аутономне покрајине, а сви општи и појединачни правни акти актима Аутономне покрајине донетим у складу са покрајинским статутом.

Статут Покрајине и акти ниже правне снаге имају дејство искључиво на територији АП Косова и Метохије.

Закони

Члан 5.

Скупштина АП Косова и Метохије доноси законе који важе на територији АП Косова и Метохије и који не морају бити у сагласности са законима Републике Србије, али морају бити у сагласности са овим Законом.

АП Косово и Метохија има право да одабере посебно име, заставу и химну.

Чланство у међународним организацијама

Члан 6.

АП Косово и Метохија има право да буде члан међународних организација на основу претходно прибављење сагласности Народне скупштине Републике Србије.

АП Косово и Метохија нема право на столицу у Уједињеним нацијама.

АП Косово и Метохија има право да буде члан међународних спортских организација и да под својим именом и својом заставом наступа на свим међународним такмичењима по угледу на Енглеску, Шкотску, Велс и Северну Ирску или Данску и Фарска острва.

АП Косово и Метохија може да добије сагласност Народне скупштине Републике Србије за чланство у Организацији Уједињених нација за образовање, науку и културу (УНЕСКО) уколико прихвати екстериторијалност српских манастира и културне баштине и потпише са Републиком Србијом правно обавезујући споразум који ће потврдити Народна скупштина Републике Србије и који тиме постаје саставни део овог закона.

Територијална организација

Члан 7.

АП Косово и Метохија у свом саставу има:

1. Аутономну област Северно Косово коју чине следеће четири општине: Северна Митровица, Звечан, Зубин Поток и Лепосавић;
2. Заједницу општина јужно од Ибра у којима Срби чине већинско становнишво (у даљем тексту: Заједница српских општина - скраћено ЗСО); Република Србија има право да уређује територијалну организацију на територији АП Косова и Метохије у складу са овим законом.

Свака промена територијалне организације на територији АП Косова и Метохије, укључујући и промене које су настале по основу споразума органа Републике Србије и АП Косова и Метохије сматра се унутрашњим актом територијалне реорганизације у смислу овог закона.

Влада Републике Србије утврђује детаље територијалне организације са изабраним представницима АП Косово и Метохија о садржају и суштини поделе власти између Аутономне покрајине, Аутономне области Северно Косово и Заједнице српских општина. Народна скупштина Републике Србије мора да потврди сваку измену територијалне организације и поделе надлежности унутар Покрајине.

По основу споразума из претходног става, Република Србија има право да једностраним актом, у складу са Уставом Републике Србије, прошири, смањи или укине на делу територије АП Косова и Метохије.

Идентификациона документа

Члан 8.

Држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије могу се користити погодностима које је по основу регионалних споразума АП Косово и Метохија закључила у оквиру своје надлежности.

Изузетно, држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије, могу се користити и погодности које је АП Косово и Метохија закључила ван граница своје надлежности, у случају да то није утврђено одговарајућим актом Уставног суда Републике Србије.

У том смислу, држављани Републике Србије могу користити идентификациона документа АП Косова и Метохије (личне карте и слично), као и осталу документацију коју су издали органи покрајине.

У случају да се држављани Републике Србије користе идентификационим документима АП Косова и Метохије, као и у свим осталим случајевима где правни субјективитет изводе из чињенице пребивалишта на територији АП Косова и Метохије, правна дејства свих односа који настану из таквог субјективитета ограничавају се искључиво на територију АП Косова и Метохије и имају значај искључиво према покрајинским институцијама, а не и према институцијама Републике Србије.

Држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије имају обавезу да прибаве документа Републике Србије. Са актом прибављања личних докумената изједначава се регистрација докумената који су издале покрајинске власти код надлежних органа Републике Србије.

Имовина

Члан 9.

Влада Републике Србије ће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона извршити попис и процену имовине Републике Србије у АП Косово и Метохија и свих улагања из буџета Републике Србије у инфраструктуру АП Косово и Метохија, укључујући и путну и железничку инфраструктуру, аеродроме, електромрежу, енергетске објекте, водовод и канализацију, телекомуникациону мрежу и друго.

Имовина Републике Србије, као и имовина физичких и правних лица са територије Републике Србије, укључујући и имовинске позиције и легитимна очекивања, не може се прометовати на други начин осим на начин прописан законима Републике Србије, при чему одлуке АП Косова и Метохије немају дејства према власничким правима и режиму имовине, осим у случају потврђивања споразума између републичких и покрајинских органа власти и то у погледу имовине одређене споразумом.

Културна баштина

Члан 10.

Културна баштина Републике Србије на територији АП Косова и Метохије, укључујући све средњовековне манастире и црквене поседе, ужива заштиту Републике Србије и било какве одлуке покрајинских органа немају дејства на обим те заштите. Републике Србија има искључиву надлежност над овом културном баштином укључујући и међународне организације као што је УНЕСКО.

Влада Републике Србије може да потпише споразум са органима АП Косово и Метохије надлежним за културну баштину Албанаца на територији АП КиМ којим би се јасно разграничила надлежност између културне баштине за коју је надлежна Република Србија и културне баштине за коју је надлежна АП КиМ и да на основу тог споразума, поштујући став 1. овог члана, омогући чланство АП КиМ у УНЕСКО ради заштите албанске културне баштине у АП КиМ.

Република Србија може по основу овог закона, по узору на модел светогорских манастира или Ватикана, манастирима на Косову и Метохију дати потпуну аутономију у погледу на опште правне акте који важе на територији АП Косова и Метохије.

Директно вршење власти

Члан 11.

Република Србија на основу овог закона може да у складу са споразумом потписаним са органима АП Косово и Метохија преузме директно вршење власти на делу територије Покрајине и у том смислу изврши унутрашње разграничење.

Директно вршење власти на делу територије АП Косова и Метохије се ни под којим условима не може сматрати непосредним или посредним признањем независности остатка територије АП Косово и Метохија.

Држављанство

Члан 12.

АП Косово и Метохија има право да води регистар грађана који живе на територији Покрајине као и бирачки списак. АП Косово и Метохија има право да чињеницу уписа у тај регистар третира као чињеницу држављанства и да на основу њега издаје одговарајућа уверења и путне исправе.

Држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије немају право на тако успостављено држављанство АП Косова и Метохије, односно имају избор између статуса регистрованог уписа у регистар АП Косова и Метохије и држављанства Републике Србије.

Сматра се да је подношењем захтева за путну исправу АП Косова и Метохије, држављанин Републике Србије изразио вољу за иступ из држављанства Републике Србије, а чињеница самог издавања путне исправе од стране органа АП Косова и Метохије доводи до престанка држављанства Републике Србије по сили закона.

Физичка лица

Члан 13.

Држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије имају право да добију идентификациона и путна документа Републике Србије.

Држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије имају право на пензиону, инвалидску, социјалну, здравствену и сваку другу заштиту као и сви други држављани Републике Србије и имају право приступа образовном, правном и сваком другом систему Републике Србије као и сви други држављани Републике Србије.

Правна лица

Члан 14.

Сва правна лица регистрована на Косову и Метохији у складу са актима АП Косово и Метохија имају право да се региструју и у складу са законима Републике Србије и да своју регистрацију и све измене у складу са актима АП Косово и Метохија

пријаве Републици Србији. Сва правна лица која су на такав начин регистрована имају статус домаћег правног лица у правном промету Републике Србије.

Правна лица регистрована на Косову и Метохији која се региструју и у Републици Србији ослобођена су двоструког опорезивања и имају право на све подстицаје које Република Србија пружа свим другим домаћим правним лицима.

Војска и полиција

Члан 14.

Косово и Метохија има искључиву обавезу за гарантовање безбедности на целој територији Покрајине, те у том смислу има право да образује полицијске снаге у складу са покрајинским актима.

У случају да АП Косово и Метохија у оквиру својих надлежности одлучи да образује војне снаге, оне ће се сматрати полицијским снагама у смислу овог закона.

У складу са чланом 4. Резолуције УН 12 44, Република Србија може одлучити да у договору са покрајинским органима упути на територију Покрајине одређени број војних и полицијских формација.

Упућивање формација је могуће и у случају озбиљне претње по живот и имовину лица са пребивалиштем на територији АП Косова и Метохије, а у случају да покрајински органи нису у стању да одговоре безбедносним захтевима.

Упућивање формација на територију АП Косова и Метохије сматра се унутрашњим питањем Републике Србије и може се извршити само у случају проглашења ванредног стања на територији Републике Србије.

Образложење

Основ за нацрт овог закона је пресек Устава Републике Србије и Резолуције 1244. Модел решења је однос Данске и Фарских острва.

Један од најважнијих разлога који се наводе за потписивање правно обавезујућег споразума са Приштином је да Србија нема дефинисане границе и да њен Устав не важи на целој територији. ДЈБ је припремио законско решење које је у складу и са Уставом Републике Србије и са међународним правом и Резолуцијом 1244 и које практично решава оба ова проблема, а не захтева правно обавезујући споразум са Приштином.

Чланом 16. Став 2. Устава Републике Србије се каже:

“Општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом.”

Статус Косова и Метохије дефинише Резолуција 1244 која каже да је КиМ саставни део Србије под протекторатом Уједињених нација. Преамбула Устава Републике Србије каже да је КиМ саставни део Републике Србије. Територија Републике Србије је стога дефинисана и Уставом Републике Србије и Резолуцијом 1244, међународним правним актом којим се дефинише статус КиМ.

Данска је део Европске Уније и у свом саставу, у складу са својим Уставом, има Фарска острва која себе сматрају независном државом. Грађани Фарских острва немају погодности данског пасоша нити могућност да се сматрају држављанима ЕУ, па чак ни држављанима Данске, имају своју фудбалску репрезентацију, доносе своје законе, на референдуму су се још одавно изјасили за независност, али их Данска сматра својом локалном самоуправом. Данској одговора да фактичко стање и проблем са делом територије, где становништво не осећа припадност тој земљи, реши тако што ће њихове захтеве подвести под свој Устав са високим степеном аутономије. Фарска острва немају столицу у Уједињеним нацијама.

Члан 182. Став 2. Устава Републике Србије каже:

Република Србија има Аутономну покрајину Војводину и Аутономну покрајину Косово и Метохија. Суштинска аутономија Аутономне покрајине Косово и Метохија уредиће се посебним законом који се доноси по поступку превиђеном за промену Устава.

Доношењем Закона о Косову и Метохији, користећи модел Фарских острва, а и многе друге примере који постоје у свету, Србија може, без промене Устава, поштујући Резолуцију 1244, да подведе Косово и Метохију под свој уставно-правни поредак. Сагласност Албанаца за ово није потребна. Законом ће се

одредити сва питања, од држављанства и личних карата, до поделе/територијалне организације Косова и Метохије, Заједнице српских општина, статуса четири општине на северу Косова, сва пореска питања, питања пензија и социјалне заштите, образовања, чланства у међународним организацијама, спортским организацијама, итд.

Закон о Косову и Метохији ће такође дефинисати платформу за све даље преговоре са Приштином око свих спорних питања, као што су питања имовине и територијалне организације аутономне покрајине Косово и Метохија. Осим ових спорних питања, Србија нема ниједан разлог да потписује било какав обавезујући споразум са Приштином. О столици Косова у Уједињеним нацијама не може бити речи. Косово и Метохија је саставни део Србије и тако ће и остати.